

Rechtskundig Weekblad

Vereeniging zonder winstgevend doel

Verschijnt elken Zondag

Abonnementsprijs : 100 fr. per jaar

Postcheckrekening N° 3185.22

Alle rechterlijke uitspraken, artikels en andere bijdragen, alsook boeken ter bespreking te zenden aan den secretaris-hoofdopsteller

Mr RENE VICTOR
Justitiestraat, 21, Antwerpen

Opgaaf betreffende intekening en adreswijziging, aanvraag van losse nummers en alle mededeelingen betreffende het beheer te zenden aan den secretaris-schatbewaarder

Mr JOHN STOCKMANS
Mechelsche Steenweg, 201, Antwerpen

KORT OVERZICHT VAN DE WET TOT BESCHERMING DER MAATSCHAPPIJ.

De aandacht van de rechterlijke wereld werd reeds door verscheidene studiën op de toepassing van de Wet van 9 April 1930 gevestigd, onder meer door het uitvoerig commentaar van den heer Léon Cornil, thans advocaat-generaal bij het Verbrekingshof en nadien door bijdragen in de Nederlandsche taal van de heeren Collin, Meeus en Bekaert in het Rechtskundig Weekblad en Rechtskundig Tijdschrift verschenen. (1)

Al wordt een herziening van de Wet thans ernstig overwogen, meenen wij dat het nochtans niet van alle nut ontbloomt is ze eens te meer in het licht van de jongste gegevens van rechtsleer en rechtspraak in oogenschouw te nemen.

Volgens de Wet van 9 April 1930 mogen de rechtsprekende colleges, Raadkamer en Kamer van Inbeschuldigingstelling inbegrepen, waarvoor de zaken gebracht worden, de verdachten die lijden aan krankzinnigheid of door erge geestesstoornis of geesteszwakheid aangedaan zijn op het oogenblik van de beslissing, interneren wanneer zij eene misdaad of een wanbedrijf hebben gepleegd.

De beschikking bepaalt den duur der internering welke vijf, tien of vijftien jaar bedraagt volgens het bij artikel 19 gemaakte onderscheid. De voorwaardelijkheid mag niet toegekend worden noch uitstel voor de tenuitvoerlegging verleend. (2)

De vraag zou zich kunnen stellen of de correctionaliseering van een misdaad die normaal een internering van tien jaar voor gevolg had moeten hebben, den duur der eventueele uit te spreken internering op vijf jaar moet terug brengen.

De Wet voorziet het geval niet uitdrukkelijk, maar de oplossing laat geen twijfel over : de Rechtbank is slechts bevoegd geworden door de verzending. Zij zou haar bevoegdheid te buiten gaan moest zij het geval beoordeelen alsof er geen correctionaliseering tusschengekomen was. (3)

De Wet legt geen verplichting op aan de Rechtbanken om de internering te bevelen wanneer de vereischte voorwaarden vereenigd zijn. De nieuwe Wet leidt ons inderdaad buiten het kader van het Strafrecht. Zij spreekt geen straffen uit, het is te zeggen, geene sancties die voor doel hebben de verdachten om hunne schuld te doen boeten (4) maar wel beveiligingsmaatregelen, die voor doel hebben gevaarlijke misdadigers uit de samenleving te verwijderen. (5)

Uitgaande van deze vaststelling moet er dan ook logischer wijze uit afgeleid worden dat de rechtscolleges het recht hebben te zeggen dat een verdachte zich in een der door de Wet voorziene toestanden bevindt doch dat er geene redenen zijn om te denken dat hij gevaarlijk is voor de samenleving en dat er bijgevolg geen

aanleiding bestaat om zijn interneering te bevelen (6). In geval van dergelijke uitspraak moeten de kosten ten laste van den Staat blijven (7). Beslissingen in dezen zin worden nochtans slechts zelden geveld en dit is best te begrijpen wanneer men inzielt dat de psychiatrische Commissies, door de Wet ingericht, het recht hebben de geïnterneerden ten allen tijde op proef in vrijheid te stellen en zelfs bij hun eerste verschijning.

Zij zullen dan ook gewoonlijk de vrijheid op proef gelasten wanneer zij denken dat de verdachte niet gevaarlijk is voor de Maatschappij.

Te meer hebben de psychiatrische Commissies het recht de vrijstelling toe te staan onder zeer scherp omlijnde voorwaarden, onder meer geneeskundig toezicht en samenwerking met beschermingscomiteeten. (8)

De Wet is slechts toepasselijk op verdachten die lijden aan krankzinnigheid of door erge geestesstoornis of geesteszwakheid aangedaan zijn. Het is natuurlijk onmogelijk van, al was het maar bij benadering, de draagwijdte van deze bewoording te omschrijven. Het is in de eerste plaats kwestie van interpretatie.

Wat nochtans buiten kijf staat is dat de Wetgever gevallen beoogd heeft waarin de anomalie van den beklaagde van aard was om zijn gedragingen ernstig te beïnvloeden.

Wij wenschen desaan gaande eens te meer den nadruk te leggen op de bedoeling van den Wetgever, die er aan gehouden heeft aan het Wetsvoorstel dat slechts de gevallen voorzag van verdachten die lijdend waren aan geestesstoornis... de bepaling « *erge* » bij te voegen om wel te wijzen op het werkelijk ernstig karakter dat de anomalie moet vertoonen om aanleiding te geven tot de toepassing der Wet. (9)

De aandacht dient dus gevestigd op de noodzakelijkheid, voor de beslissingen die de interneering bevelen, te bepalen dat verdachten zich in staat van erge geestesstoornis of geesteszwakheid bevinden. (10)

De krankzinnigheid, de erge geestesstoornis of geesteszwakheid moeten bestaan op het oogenblik van de uitspraak en niet op dit van de strafbare daad opdat de Wet van 9 April 1930 haar toepassing zou kunnen vinden. Deze laatste Wet heeft artikel 71 van het Strafwetboek niet afgeschaft: moest het zoodus blijken dat een verdachte zich op het oogenblik van de daad in staat van krankzinnigheid bevond, dan zou « er geen misdrijf » bestaan en bijge-

volg geen aanleiding tot toepassing van de nieuwe Wet, die ondermeer vereischt dat de verdachte een misdrijf zou gepleegd hebben — (t.t.z. wetens en willens handelde). Wat meer is, en dikwijls niet ingezien wordt, is, dat iemand die krankzinnig is zoowel op het oogenblik van de strafbare daad als op dit van de uitspraak, eveneens zou moeten vrijgesproken worden wijl art. 71 s.w. blijft voortbestaan. (een administratieve maatregel zou eventueel tegen personen die zich in dergelijke toestanden zouden bevinden, zooals het plaatsen in een gesticht, kunnen getroffen worden —)

Deze zienswijze, die thans niet meer schijnt betwist te worden (11), werd voorheen niet algemeen aangenomen (12).

De Rechtbanken zijn verplicht het gewoon strafrecht toe te passen wanneer zij een verdachte te beoordeelen hebben die alhoewel abnormaal, zich toch in een merkelijke mate rekening geeft van zijn daden.

In dit geval kunnen verzachtende omstandigheden ingeroepen worden en een verminderde verantwoordelijkheid in aanmerken genomen. (13)

De verschillende mogelijkheden die zich kunnen voordoen kunnen zoodus samengevat worden als volgt:

- 1) Een persoon die een strafbare daad pleegt wanneer hij in staat van krankzinnigheid verkeert, dient vrijgesproken;
 - 2) Bestaat de krankzinnigheid niet op het oogenblik der feiten maar wel op deze der uitspraak: Wet van 9 April 1930 toepasselijk.
 - 3) Bestaat de krankzinnigheid zoowel op het oogenblik van het feit als op dit van de uitspraak: vrijspraak.
 - 4) Is verdachte *erg* abnormaal zonder nochtans krankzinnig te zijn op het oogenblik van de uitspraak (en zelfs van het feit): Wet van 9 April 1930 toepasselijk.
 - 5) Is de geestesstoornis niet erg, zoowel op het oogenblik van het feit als op dit van de uitspraak of op één dezer twee stonden: Aanleiding tot verzachtende omstandigheden.
- Opdat de interneering zou kunnen bevolen worden, moet het ook bewezen zijn dat verdachte een misdaad of een wanbedrijf gepleegd heeft, ter uitzondering nochtans van politieke wanbedrijven of persdelikten, op dewelke de Wet niet van toepassing is.
- Eens dat de voorziene straf van correctioneelen aard is, mag de interneering bevolen

worden. Dit is het geval zelfs voor delikten van fiscaal aard.

Een zekere verwarring zou kunnen ontstaan doordat de *in-observatiestelling* slechts mag geschieden in de gevallen waarin de voorloopige hechtenis toegelaten is, het is te zeggen wanneer een straf van 3 maanden of meer mag uitgesproken worden, terwijl de Wet handelende over de *interneering* zulks niet vereischt. Inderdaad is het voldoende dat een verdachte een delikt gepleegd heeft, zonder dat de minimum straf drie maanden zou bedragen, om onder de toepassing van de nieuwe Wet te vallen.

In feite nochtans zal het maar zelden gebeuren, dat een Rechtbank eraan zal denken de interneering te bevelen van een verdachte, die een feit van zoo een lichte aard gepleegd zou hebben dat het niet strafbaar zou zijn met een gevangenisstraf van drie maanden.

Trouwens in dit geval zou men bezwaarlijk kunnen volhouden dat een beveiligingsmaatregel zich opdringt tegen een verdachte die zulk feit pleegde.

Welke zijn de Rechtbanken die de Wet van 9 April 1930 mogen toepassen?

De Wet laat geen twijfel desaangaande bestaan en in de praktijk blijken er ook geen moeilijkheden desomtrent ontstaan te zijn: al de strafgerechten, zoowel de gewone als de militaire, alsmede de Raadkamer en Kamer van Inbeschuldigingstelling, die doorgaans slechts als onderzoeksgerechten optreden, zijn bevoegd.

Welk is nu het karakter van de beslissing die een interneering beveelt?

Het is een vonnis in den zin van artikel 97 van de Grondwet en heeft geenszins het karakter van een bevel strekkende tot buiten vervolgingsstelling (14). Dergelijke beslissing moet bijgevolg in openbare zitting worden uitgesproken (15).

De rechtscolleges mogen getuigen hooren alvorens hun beslissing te vellen. Zij mogen ook weigeren op het verzoek van een verdachte, strekkende tot een dergelijk verhoor, in te gaan (16).

De vraag heeft zich nooit gesteld of de tusschenkomst van een raadsman verplichtend was voor het rechtscollege dat over de interneering van verdachte moest beslissen en dit voor de eenvoudige reden dat er geen sprake van is in de Wet.

Wij vragen ons nochtans af of de verplichte tusschenkomst van een raadsman niet wen-

schelijk zou zijn in dezen stand van de procedure, niet alleenlijk wegens het bijzonder ernstig karakter dat aan de uitspraak verbonden is — interneering die in feite van onbepaalden duur is — maar vooral omdat de personen die als abnormaal onder de toepassing vallen van de Wet, gewoonlijk niet in staat zijn hun verdediging zelf waar te nemen en zij in menig geval niet eens begrijpen waarover het gaat.

De noodzakelijkheid van de tusschenkomst van een raadsman in zake interneering van gewoonte-misdadigers is in dezelfde Wet voorzien, nochtans ons erachtens is dit minder gerechtvaardigd en dit ondermeer omdat misdadigers van deze categorie, wanneer zij niet abnormaal zijn, zich wel weten te verdedigen. In het algemeen zorgen zij er trouwens voor een raadsman aan hun zijde te hebben, wanneer zij ter terechtzitting verschijnen, wat doorgaans het geval niet is voor de abnormalen.

Hoe zullen de Rechtbanken zich vergewissen van den geestestoestand van de verdachten en op welke gegevens zullen zij zich steunen om de interneering uit te spreken?

De Rechtbanken oordeelen vrij over de opportunitéit van de interneering.

In de veronderstelling dat een verdachte zou verschijnen zonder voorafgaandelijk door een psychiater onderzocht geweest te zijn, zouden zij de interneering mogen bevelen indien zij geen twijfel zouden hebben omtrent den geestestoestand van den verdachte, de andere voorwaarden door de Wet gesteld voorhanden zijnde.

Wij kennen geen voorbeeld van dergelijke beslissing maar wel van gevallen waarin Rechtbanken in tegenovergestelden zin oordeelen, zonder tusschenkomst van een psychiater, namelijk wanneer zij besluiten de eisch strekkende tot in-observatiestelling van de hand te wijzen omdat zij van oordeel zijn dat er geene redenen bestaan om te denken dat verdachte niet normaal zoude zijn.

Gewoonlijk zal de Rechter het advies inwinnen van deskundigen. Dit was ook reeds het geval voor de in werking treden van de nieuwe Wet en is nog vaak het geval in Rechtbanken van gewesten waar geen strafinrichting bestaat met psychiatrische afdelingen.

De verklaring van dezen toestand is niet ver te zoeken. Zij ligt in redenen van praktischen aard: wanneer een rechtsprekend college in dergelijke Rechtbank de in-observatiestelling van een verdachte beveelt, wat geschiedt er

dan ? Betrokkene wordt enkele dagen na de uitspraak naar de aangewezen psychiatrische afdeling overgebracht; hij zal reeds enkele dagen voor het verstrijken van de maand terug geleid worden naar de plaatselijke strafinrichting in afwachting van zijn verschijning voor de Rechtsmacht, die de in-observatiestelling gelastte, om te hooren beslissen over de verlenging van gezegde in-observatiestelling. In efite blijven er onder die omstandigheden, van de maand die aan de in-observatiestelling moest besteed worden, slechts ene vijftiental dagen over, tijdens dewelke nuttig werk kan verricht worden.

Buitengewone verlengingen van de in-observatiestelling moeten dan ook dikwijls worden verleend.

Dat lange onderbrekingen in de observatienadeelig zijn onder alle oogpunten, hoeft geen betoeg.

Aan dezen toestand kan worden verholpen door verdachte aan te zetten te verzaken aan zijn verschijning voor de Rechtsmacht die over de eventueele verlenging van de in-observatiestelling zal moeten beslissen.

Dergelijke verzaking zal nochtans slechts van een verdachte gevraagd worden wanneer hij een raadsman heeft die zijn akkoord insgelijks wil geven over de niet-verschijning.

Er zijn nog andere bezwaren die tegen de in-observatiestelling kunnen opwegen, namelijk op taalgebied : Wij zouden namelijk het voorbeeld van de arrondissementen Tongeren en Hasselt kunnen nemen, die afhangen, voorwat de toepassing van de Wet van 9 April 1930 betreft, van de psychiatrische afdeling van Luik. Deze afdeling blijkt inderdaad geenszins ingericht om vlaamschspreekende patienten te ontvangen (17). Het ware wenschelijk dat de verdachten van gemelde arrondissementen zouden kunnen in-observatie gesteld worden in de bevoegde afdeling van Leuven bij voorbeeld.

In de gegeven omstandigheden stelt men in ieder geval vast dat de gewoonte zich ingeplant heeft dat de onderzoeksrechter, in de gevallen die niet al te ingewikkeld voorkomen, een deskundige aanstellen, die zooals dit vroeger het geval was, de verdachte in de plaatselijke strafinrichting onderzoekt.

De in-observatiestelling is de uitzondering.

De meeste interneeringen geschieden op het voorleggen van een gewoon deskundig verslag doorgaans gewetensvol opgemaakt.

De rechtsprekende colleges behouden natuurlijk altijd het recht om verdachte in observatie te stellen, zelfs nadat een deskundige door den onderzoeksrechter met het geestesonderzoek gelast werd en zelfs wanneer het verslag aan duidelijkheid niet te wenschen overlaat (18).

Opdat de observatie in de beste omstandigheden zou doorgaan, zou deze nochtans altijd moeten geschieden in de psychiatrische afdeling eener strafinrichting zooals dit ook voorzien is in de nieuwe Wet.

De in-observatiestelling mag nooit door de rechtscolleges ambtshalve worden uitgesproken maar alleenlijk op vordering van het Openbaar Ministerie of op verzoek van verdachte of van dezes raadsman ingediend voor de Rechtsmacht waarvoor de zaak aanhangig is (19).

Vordering en verzoek dienen schriftelijk opgemaakt en met redenen omkleed te zijn.

De te volgen proceduur wordt duidelijk omschreven in artikelen 3, 4 en 5 van de Wet.

Twee opmerkingen vinden hier nochtans hun plaats :

1) het beroep ingesteld tegen een beslissing van de correctioneele Rechtbank de in-observatiestelling bevelende of weigerende moet voor de Kamer van inbeschuldigingstelling gebracht worden en niet voor het Hof zelve (20).

2) Een voorziening in verbreking is ontvankelijk tegen een beslissing die de in-observatiestelling van een verdachte beveelt of van de hand wijst.

Dergelijke beslissingen zouden inderdaad als eindbeslissing dienen aanzien op dat punt en dienen gelijkgesteld met eindarresten die de voorloopige hechtenis aannemen (21).

Zulks is het geval «à fortiori» voor eindbeslissingen die de interneering bevelen (22).

Gedurende het vooronderzoek is de Raadkamer of Kamer van Inbeschuldigingstelling bevoegd om over de in-observatiestelling te beslissen; wanneer het onderzoek geëindigd is zal de vraag onderzocht worden door de correctioneele rechtbank, door het Hof van Beroep of door het Hof van Assisen, wanneer de zaak voor hen gebracht is geworden.

De rechtsprekende colleges moeten in hun bevel de psychiatrische afdeling niet bepaald aanduiden waar de in-observatiestelling zal plaats hebben. Voor de in-observatiestelling is trouwens geen keus mogelijk. Zij moet doorgaan in de psychiatrische afdeling van de strafinrichting daartoe aangewezen door het be-

voegd bestuur; deze afdeeling is voor alle gevallen dezelfde voor een gegeven rechtsgebied.

De rechtsprekende colleges moeten in hunne beslissing den deskundige aanduiden die met het geestesonderzoek gelast wordt. Uitzondering wordt echter gemakat voor de Raadkamer wanneer de zaak in vooronderzoek is: in dit geval zal de Raadkamer de in-observatiestelling bevelen zonder aanstelling van een deskundige.

De onderzoeksrechter is alleen bevoegd in dit geval om den deskundige aan te stellen (23).

Gewoonlijk wordt aan den aangestelden deskundige gevraagd te zeggen:

1) of verdachte op het oogenblik der feiten krankzinnig was en of hij zulks nog is;

2) of hij op het oogenblik der feiten aangedaan was door erge geestesstoornis of geesteszwakheid, waardoor hij onbekwaam werd zijn daden te beheerschen en of hij het nu nog is;

3) of hij gevaarlijk is voor de maatschappij.

De observatie wordt gelast, zoo daartoe termen zijn, voor hoogstens één maand. Doch zoo op het einde van de maand het deskundig onderzoek niet voltooid is, mag de observatie voor een nieuwe maand bevolen worden, zonder nochtans dat de gansche duur der observatie meer dan zes maanden mag bedragen.

De in-observatiestelling mag slechts in de gevallen waarin de Wet de voorloopige hechtenis toelaat, worden bevolen.

Het is niet voldoende dat de straf drie maanden kan bedragen opdat de voorloopige hechtenis moge toegepast worden. Er moeten daarenboven gewichtige en uitzonderlijke omstandigheden aanwezig zijn en de maatregel moet door redenen van openbare veiligheid gerechtvaardigd worden (24).

De beslissing die de in-observatiestelling beveelt, zou de vereeniging van al die voorwaarden moeten vermelden om aan de wettelijke voorschriften te beantwoorden.

Dit wordt vaak uit het oog verloren voor de reden waarschijnlijk, dat de verdachte die in observatie gesteld wordt, zich gewoonlijk reeds onder aanhoudingsbevel bevindt en dat dit laatste de gewichtige omstandigheden, voorzien bij artikel 2 van de Wet van 20 April 1874, reeds aanhaalt; wat nochtans niet wegneemt dat de in-observatiestelling een maatregel is die inbreuk maakt op de persoonlijke vrijheid en zou moeten met beweegredenen omkleed zijn, net als een gewoon aanhoudingsbevel.

Wij moeten er echter aan toevoegen dat wij geen rechterlijke beslissing gevonden hebben, waarin nadruk gelegd wordt op de noodzakelijkheid van gemelde omstandigheden aan te halen, in het bevel tot in-observatiestelling.

De in-observatiestelling van een, onder bevel tot aanhouding opgesloten beklaagde, schorst de voorloopige hechtenis, wier loop slechts herneemt bij het eindigen van de observatie (25).

De hoofdstukken II en III van de Wet die betrekking hebben respectievelijk op de samenstelling en bevoegdheid van de bij de psychiatrische afdeeling der strafinstellingen voorziene Commissiën en de duur der interneering en in vrijheidstelling van de geïnterneerden, blijken geen aanleiding gegeven te hebben tot noemenswaardige beslissingen. De Wet schijnt trouwens duidelijk en volledig te zijn aangaande de gevallen die zich kunnen voordoen.

Hoofdstuk V handelende over de recidivisten en de gewoonte-misdadigers heeft integendeel talrijke arresten van het Verbrekingshof uitgelokt over een nochtans eenvoudige kwestie: Gebrek aan motiveering van beslissingen waardoor gewoontemisdadigers ter beschikking van de Regeering gesteld worden in gevallen waarin het treffen van dezen maatregel niet verplichtend is.

Artikel 26 van de Wet voorziet uitdrukkelijk het geval en drukt op de noodzakelijkheid, op bepaalde wijze, de redenen van de beslissing op te geven (26).

Daarenbuiten moeten in de gevallen voorzien bij artikels 24 en 25, de rechtshandelingen omtrent de misdrijven die als grondslag van de herhaling gelden bij het dossier der vervolging gevoegd — omstandigheid welke dient aangehaald in de nieuwe beslissing met melding van datum en aard van het misdrijf dat als grondslag van de herhaling geldt.

Soortgelijke beweegredenen worden vereischt om het bestaan van drie vroegere veroordelingen, tot correctioneele gevangenisstraffen van minstens zes maanden sedert vijftien jaar opgelopen, vast te stellen (27).

Betreffende dit laatste geval (drie veroordelingen van zes maanden gedurende de vijftien laatste jaren opgelopen) vragen de rechtscolleges zich soms nog af of bedoelde maatregel mag uitgesproken worden samen met de derde veroordeeling tot zes maanden gevangenisstraf.

Dat zulks voorzeker het geval is, heeft de

heer Procureur Generaal L. Cornil verduidelijkt in zijn commentaar op de Wet van 9 April 1930 (28). De heer Procureur Generaal voegt er zelfs aan toe dat bij gebrek aan eenige vroegere veroordeeling tot zes maanden gevangenisstraf de samenloop van drie wanbedrijven (die elk de oorzaak zouden zijn van eene straf van minstens zes maanden), kan volstaan om de interneering van een verdachte te verrechtvaardigen.

Dit laat ons inziens ook geen twijfel over in zooverre uit de omstandigheden zou blijken dat, zooals de Wet het voorziet, het laatst gepleegde wanbedrijf dat met andere samenloopt, het bewijs levert dat verdachte « een aanhoudende neiging tot wetsoverstreding vertoont ». Dit kan b.v. het geval zijn indien het een samenloop geldt van drie wanbedrijven gepleegd op drie verschillende reizen met aanzienlijke tusschenpoozen. (Op drie jaren b.v.) Integendeel indien de drie misdrijven kort op elkaar bedreven werden, zou er zeker niet kunnen verklaard worden dat het plegen dezer strafbare daden het bewijs levert van een aanhoudende neiging tot wetsoverstreding.

Alvorens te sluiten zouden wij een laatste opmerking willen maken omtrent het regiem waarvan de gewoontemisdadigers genieten.

Volgens de beschrijving gegeven door Mr Bekaert, blijkt het regiem in kwestie geenszins onaangenaam te zijn : « Het klein raampje van » de cel, zegt hij ondermeer, is vervangen door » een venster. De opgeslotene vindt daar een » radioluisteraar en leesboeken. Hij ontvangt » bezoeken van het personeel en, indien hij het » verdient, blijft het licht tot 22 uur branden. »

Geen wonder dus dat de overige gedetineerden deze bevoorrechten « de Heerkens » noemen omdat hun bestaan eerder benijdenswaardig is.

Wij vragen ons toch af, met vele magistraten die hun instelling bezocht hebben, of het niet te onderschatten comfort waarvan zij genieten, niet van aard is om hun herklasseering na invrijheidstelling te bemoeilijken.

Meer dan eens zal het gebeuren dat de invrijheidgestelde verlangend zal uitzien naar zijn

vroeger verblijf te Merksplas en zich aan een nieuw vergriep zal schuldig maken om er opnieuw op zijn rente te kunnen leven.

Jean KELLENS,
onderzoeksrechter

in de rechtb. van 1sten aanleg te Hasselt.

- (1) L. Cornil : La loi de Défense sociale... Revue de Dr. Pén. 1930-837.
- Jean Van Parys : Défense Sociale... J. T. 1931-325.
- F. Collin : De Wet op Bescherming der Maatschappij. R. T. 1931, blz. 131.
- Jules Destrée : A propos de la loi sur la Défense sociale. J. T. 1932, col. 57.
- R. Mommaert : Les Anormaux et la Responsabilité Pénale (Art. 71 du C. P. Rev. D. P. 1932, 1141.
- F. Mees : De Wet tot bescherming der Maatschappij en de Abnormale Jeugdmisdadigers, R. W. 1933-1934, kol. 789.
- P. Cornil : La réparation du dommage causé par les Anormaux. Rev. D. P. 1933, 169.
- F. Collin : Losse beschouwingen nopens de Wet van 9 April 1930 en hare toepassing, R. T. 1934, blz. 3 en R. W. 1935-1936, kol. 161.
- H. Bekaert : Toepassing van de Wet van 9 April 1930 op de Bescherming der Maatschappij, R. W. 1935-1936, kol. 1147.
- R. Victor : Toepassing van de Wet van 9 April 1930. Een pijnlijk geval, R. W. 1937-1938, kol. 1265.
- G. Polvin : La responsabilité civile des déments et des Anormaux. Mercuriale Cour d'Appel Liège 1,5-9-1937.
- P. Wouters en M. Poll : Du régime des malades mentaux en Belgique, Hoofdstuk 7.
- Simon en De Beus : Belgische Strafwetten. Nota's onder de Wet.
- Schuind : Droit Pénal. Tome I, Page 29 ss, et 149 ss.
- Goedseels : Défense sociale 1939.
- (2) Verbr. 27-9-1932, Rev. D. P., 1932, 1033.
- (3) Corr. Mons, 15-9-1936, Rev. D. P. 1932, 635; Verbr. 20 Dec. 1938. Pas. 398.
- (4) Verbr. 11-12-1933; Rev. D. P. 1934, blz. 43.
- (5) Verbr. 26-2-1934, Pas. 180; Verbr. 30-1-1933, Rev. D. P. 1933, 137.
- (6) Verbr. 26-2-1934, Pas. 180; Luik 8-11-1933, Rev. D. P. 1934, 57; Brussel 28-10-1931, Rev. D. P. 1931, 1121; Schuind, Op. Cit. blz. 149 en volgende, nrs 5 en 7.
- (7) Verbr. 6-11-1934, Rev. D. P. 1935, 37; Verbr. 23-2-1935, R. W. 1934-1935, 1033; Contra : Brussel 10-7-1934, Rev. D. P. 852.
- (8) Prof. F. Collin : Losse Beschouwingen... R. T. 1934, blz. 13 en 19.
- (9) Schuind : Dr. Pénal, blz. 151 n° 6.
- (10) Verbr. 20-12-1937; Rev. D. P. 1938, 222.
- (11) Simon en Debues : Nota onder artikel 7, Wet 9-4-1930.
- (12) Prof. F. Collin : R. T. 1934, blz. 13 en volgende.
- Brussel 28-10-1931, Rev. D. P. 1121.
- (13) Mons, 20-1-1932, J. T. 128.
- (14) Verbr. 30-1-1933, Pas. 88, Verbr. 10-4-1933, Pas. 201.
- (15) Verbr. 8-1-1934, Pas. 128; Verbr. 22-2-1933; Ned. Teksten 33.
- (16) Verbr. 12-3-1934; Pas. 215; Verbr. 22-11-1938, Pas. 362.
- (17) Verg. artikel R. Victor : Een pijnlijk geval, R. W. 1936-1937, kol. 1265.
- (18) Brussel 8-1-1932, Rev. D. P. 152, Brussel 16-6-1934 en 9-7-1934, Rev. D. P. 1934, 724 en 728.
- (19) Brussel, 2-3-1932, R. W. 1931-1932, kol. 431; Brussel 15-6-1938, Rev. D. P. 847.
- (20) Verbr. 28-10-1935, Pas. 1936-1-20.
- (21) Rép. Pr. D. B. Verbo Pourvoi en cassation en matière répressive n° 41 met aangehaalde rechtspraak; Contra Verbr. 6-5-1935; Pas. 236.
- (22) Rép. Pr. Zie 21 hierboven. Verbr. 8-6-1931; Pas. 187, Verbr. 13 en 22 Juli 1931; Pas. 221 en 227.
- (23) L. Cornil, Op. Cit. n° 34; Brussel 29-1-1931, Pas. 195; Brussel 9-3-1932; R. W. 1931-1932, kol. 434; Verbr. 6-3-1934, Pas. 205.
- (24) L. Cornil, n° 9.
- (25) Verbr. 20 December 1937; Nederlandsche Teksten 183.
- (26) Verbr. 9-3-1937 en 3-11-1937; Nederl. teksten 19 en 20, 140; Verbr. 27-9-1938, Nederl. Teksten 192.
- (27) Verbr. 29-4-1935, Pas. 1935, 225 en 226.
- (28) L. Cornil, op. cit. n° 75.
- (29) Bekaert, R. W. 1935-1936, kol. 1150.

VLAÁMSCHE JURISTEN ABONNEERT U OP
HET " RECHTSKUNDIG WEEKBLAD " !!!

RECHTSPRAAK

238

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

3e Kamer. — 31 Maart 1939.

Voorzitter : M. Van Dyck.

Raadsheeren : MM. Eyben en Loppens.

Advokaat-generaal : M. Ost.

Pl. : Mrs L. Claes loco Mr Victor en De Meulenaere.

BURGERLIJKE RECHTSPLEGING. — GEDWONGEN ONTEIGENING. — ONDERSTANDSGELD. — BEVEL KORTGEDING.

Een bevel van kortgeding waardoor aan een vrouw onderstandsgeld wordt toegekend ten laste van haar echtgenoot kan uitgevoerd worden door middel eener gedwongen onteigening van een onroerend goed wanneer dit bevel kracht van gewijsde heeft.

Onderstandsgeld tijdens het huwelijk kan verhaald worden niet alleen op de inkomsten maar op heel het bezit van den schuldenaar.

Art. 71 der wet van 15 Augustus 1854 verbiedt in beroep andere middelen voor te brengen dan diegene aangehaald in eersten aanleg; dit voorschrift is niet alleen van toepassing op de beroepen ingeleid tegen vonnissen op tusschengeschil maar ook op de beroepen ingeleid tegen vonnissen tot geldigverklaring van in beslagneming.

Vandervae t/ Van Gastel.

Gezien het bevel a quo voorgelegd in behoorlijk geregistreerde uitgifte :

Aangezien het bestreden bevel al de eigenschappen bezit van een eindvonnis daar het op definitieve wijze beslist heeft op een eisch bij voorraad die beperkt was tot een wel omschreven toestand;

Aangezien betwist bevel ook voorzien is met de kracht van gewijsde, het is te zeggen, niet meer vatbaar is voor gewone middelen van verhaal, en niet mag verward worden met het gezag van gewijsde (zie uiteenzetting der kwestie in De Page, *Traité élémentaire de droit civil belge* t. III n° 938 à 940 et 952 ; Hof van Verbreking, 6 Februari 1931, Pas. 1931, 1, 279 en nota Hof van Verbreking, 6 Februari 1930, Pas. 1930, 1, 87, arrest voorafgegaan door een advies van den heer Leclercq, Procureur-Generaal bij het Hof van Verbreking) ;

Aangezien de eerste rechter op zeer oordeelkundige wijze, op art. 7 der wet van 16 December 1851 gewezen heeft om het stelsel van appellant — verweerder in eersten aanleg — te verwerpen wanneer hij de ontvankelijkheid of de gegrondheid betwistte van een vordering tot gedwongen onteigening gesteund op het niet betalen van onderhoudsgelden; dat appellant voor het Hof geen enkel nieuwe reden aanvoert om te bewijzen dat een schuldenaar van onderstandsgeld zou ontsnappen aan de stellige wetsvoorschriften, die eenieder, die persoonlijk gehouden is, verplicht tot het nakomen zijner verbintenissen, tot beloop van al zijne roerende en onroerende, tegenwoordige en toekomstige

goederen, zonder onderscheid te doen volgens den oorsprong of de oorzaak der schulden;

Aangezien de andere middelen die appellant thans doet gelden door hem in eersten aanleg niet werden voorgedragen en aldus niet mogen aanvaard worden met het oog op de bepalingen van artikel 71 der wet van 15 Oogst 1854 (gewijzigd door art. 34 van het Koninklijk Besluit n° 300 van 30 Maart 1936) ; dat deze voorschriften niet alleen van toepassing zijn op de beroepen ingeleid tegen vonnissen op tusschengeschil, maar ook aan de beroepen ingesteld tegen vonnissen tot geldigverklaring van inbeslagneming. (Brussel, 10 April, 1878, Pas. 1878, II, 237) ;

Om die redenen :

Het Hof vonnissende op tegenspraak;

Gelet op artikel 24 der wet van 15 Juni 1935;

Alle verdere of meerdere conclusies van de hand wijzende;

Ontvangt het beroep, en er recht op sprekende;

Verklaart het ongegrond, bekrachtigt het bestreden bevel;

Verwijst appellant in de kosten van beroep ;

Stelt den verkoop vast op Dinsdag, 25 April 1939;

239

HOF VAN BEROEP TE BRUSSEL

Kamer van Inbeschuldigingstelling. — 7 December 1938.

Voorzitter : M. Pouppez de Kettenis de Hollaeken.

Raadsheeren : MM. Ooms en Delvaux.

Adv. Gen. : M. Van den Eynde de Rivieren.

Pleiter : Mr Vroman.

TAALGEBRUIK. — STRAFZAKEN. — IN ZITTINGSBLAD NOCH VONNIS VERMELDING VAN TAAL. — NIETIGHEID VONNIS.

Het feit dat noch het vonnis noch het zittingsblad de taal vermelden waarin de partijen hun verklaringen aflegden en waarin de pleidooien werden uitgesproken een overtreding is op artikel 34 der wet van 15 Juni 1935 en heeft de nietigheid van het vonnis voor gevolg.

O. M. t/ Pelsmaeckers.

Advies :

Aangezien de beroepen ontvankelijk zijn ;

Aangezien in strijd met artikel 34 der wet van 15 Juni 1935, noch de voormelde beschikking, noch het zittingsblad de taal waarin de partijen hunne verklaringen aflegden en die welke voor de pleidooien gebezigd werd niet vermelden, dat dienen-gevolge de nietigheid van die beschikking naar luid van artikel 40 van gezegde wet, door het Hof dient uitgesproken ;

Aangezien het feit als wanbedrijf gekwalificeerd is en krachtens artikel 491 van het strafwetboek, met een gevangenisstraf van vijf jaar strafbaar is;

Aangezien het vaststaat dat voornoemde verdachte het feit gepleegd heeft ;

Aangezien het vaststaat dat hij op het oogenblik van het feit lijdend was aan krankzinnigheid of door erge geestesstoornis of geesteszwakheid aangedaan was, waardoor hij onbekwaam was zijn daden te beheerschen, dat deze toestand thans nog voortduurt en dat de bescherming der maatschappij vergt dat hij onmiddellijk zou geïnterneerd worden in uitvoering der artikels 7 en 19 der wet van 9 April 1930 voor een termijn van vijf jaar;

Gezien artikel 491 van het strafwetboek, 203-215 en 235 van het wetboek van strafvordering, artikels 1, 7, 8, 9, 11, 19 en 29 der wet van 9 April 1930, de wet van 19 Augustus 1920; artikels 2, 11, 12, 13, 24, 31 tot 37, 40, 41 der wet van 15 Juni 1935;

Vordert dat het aan het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling behage, uitspraak doende in openbare zitting de beroepen te ontvangen, de beschikking der Raadkamer bij de rechtbank van eersten aanleg te Mechelen dd. 7 November 1938, waartegen beroep te niet te doen en de zaak tot zich trekkende :

1o) te zeggen dat Pelsmaeckers Jan Baptist voornoemd, het feit is de hierboven gekwalificeerde en vermelde betichting gepleegd heeft ;

2o) zijne onmiddellijke interneering te gelasten gedurende vijf jaar in een van de door de Regeering daartoe bestemde en ingerichte bijzonder gestichten ;

3o) hem in al de, tot op heden veroorzaakte kosten, te verwijzen.

Arrest :

Gehoord de betichte in zijne middelen ontwikkeld door Meester Vroman, advocaat pleitende in het Nederlandsch ;

Gezien de ontvangstbewijzen van een aanbevolen brief gestuurd op 24 November 1938 aan den raadsman van betichte en van een advies afgegeven aan betichte op 24 November 1938 ;

Gezien de wetsbepalingen van het strafvorderingswetboek nopens de inbeschuldigingstellingen, en beslissende gelijkvormiglijk, het Hof, Kamer van Inbeschuldigingstelling, na beraadslaging, geeft akte aan het Openbaar Ministerie van zijn onderzoek, en de redenen erin aangehaald aannemende ;

Gezien art. 491 van het strafwetboek, 203-215 en 235 van het wetboek van strafvordering, art. 1, 7, 8, 9, 11, 19 en 29 der wet van 9 April 1930, de wet van 19 Augustus 1920; art. 2, 11, 12, 13, 24, 31 tot 37 en 41 der wet van 15 Juni 1935;

Uitspraak doende in openbare zitting :

Ontvangt de beroepen; doet de beschikking der raadkamer bij de rechtbank van eersten aanleg te Mechelen dd. 7 November 1938 waartegen beroep te niet, en de zaak tot zich trekkende ;

Zegt dat Pelsmaeckers Jan Baptist, het feit in de hierboven gekwalificeerde en vermelde betichting gepleegd heeft ;

Gelast zijne onmiddellijke interneering gedurende vijf jaar in een van de door de Regeering daartoe bestemde en ingerichte bijzondere gestichten;

Verwijst hem in al de tot heden veroorzaakte kosten, zijnde 1.257,40 frank;

Gedurende de debatten der zaak, werd er alleen gebruik gemaakt der Nederlandsche taal.

240

BURGERLIJKE RECHTBANK TE ANTWERPEN (Kortgeding)

21 Februari 1939.

Voorzitter : M. Van Stratum.

Pleiters : Mrs A. Lilar en A. Franck.

I. PROCEDUUR. — ART. 584 VAN HET W. B. VAN BURGERLIJKE RECHTSPLEGING.

II. PROCEDUUR. — ART. 635bis VAN HET W. B. VAN BURGERLIJKE RECHTSPLEGING.

III. OPEISCHEND BESLAG. — EIGENDOMSRECHT.

IV. INTERNATIONAAL PRIVAAT RECHT. — MAATREGELEN DOOR EEN VREEMDE STAAT GETROFFEN.

I. *In zake opeischend of uitvoerend beslag is de schuldeischer gehouden luidens art. 584 van het W. B. van burgerlijke rechtspleging, woonstkeuze te doen in de gemeente waar hij voornemens is tot uitvoering over te gaan, in geval hij in deze gemeente niet gevestigd is. Er wordt aan deze verplichting voldaan door de aanstelling van een pleitbezorger deze gelijk zijnde met gemelde woonstkeuze.*

II. *De toepassing van art. 635bis van het W. B. van burgerlijke rechtspleging, gewijzigd door art. 32 van het K. B. van 30 Maart 1936, is niet beperkt tot het beslag arrest maar geldt voor alle inbeslagname toegelaten door den Voorzitter, krachtens zijn willige rechtsmacht, namelijk voor het opeischend beslag.*

III. *Om een opeischend beslag te verrechtvaardigen, moet het eigendomsrecht op voldoende gegevens gesteund worden. Zoo moet voor benzine uit Mexico voortkomende, de eischer het bewijs leveren dat de geëischte benzine deel uitmaakt van een bepaalden voorraad, destijds op een bepaalde plaats opgeslagen.*

IV. *De rechtmatigheid van maatregelen door een Vreemde Staat, als Souvereine Macht, getroffen, op eigen grondgebied, tegenover een zijner rechtsonderhoorigen, aangaande goederen zich op zijn grondgebied bevindende, belangen de Belgische openbare orde niet aan. De betwistingen waartoe zij in rechte aanleiding geven kunnen niet afhankelijk worden gesteld, volgens het volkerenrecht van het gezag der Belgische Rechtsmachten.*

Propetrol en Petroservice t/ Compania Mexicana de Petroleo en Tankage et Transport.

Gehoord partijen in hun middelen en besluiten, ontwikkeld in de Fransche taal, zoo door Mter Lilar, advocaat van aanlegster, als door Mter A. Franck, advocaat van eerste verweerster, en Mter De Graef, pleitbezorger tweede verweerster ;

Gezien de inleidende dagvaardingsakte en de art. 2, 36, 37, en 41 der wet van 15 Juni 1935;

Overwegende dat het opeischend beslag, welk den 8 September 1938, bij geregistreerd exploit van het ambt van deurwaarder Schnaphauf, aan tweede verweerster beteekend werd, in uitvoering van de machtiging, denzelfden dag door den Heer dd.

Voorzitter dezes zetel, verleend op verzoek van eerste verweerster, handelsvennootschap van Meksikaansch recht, gevestigd te Mexico, op een hoeveelheid van 1700 ton Benzine, door zoogezegde onbekenden, ontscheept alhier, uit het motorschip «W. R. Lundgren», en in de instellingen van tweede verweerster, ter bewaring opgeslagen, de aanstelling door voornoemde eerste verweerster van Mter Van Genechten, als pleitbezorger, vermeld heeft;

Overwegende dat volgens artikel 830 van het W. B. van rechtsvordering in burgerlijke zaken, het beslage weskwestie diende te geschieden, naar den vorm van een uitvoerend beslag;

Overwegende dat in betrekking met dit laatste voorschrift, art. 584 van vermeld W. B. van rechtsvordering in burgerlijke zaken, bepaalt, dat de schuldeischer gehouden is, woonstkeuze te doen, in de gemeente, waar hij voornemens is tot uitvoering over te gaan, in geval hij in deze gemeente niet metterdaad gevestigd is;

Overwegende dat door rechtspraak aangenomen is, dat aan deze verplichting voldaan wordt door de aanstelling van een pleitbezorger, deze gelijk zijnde met hooger gemelde woonstkeuze; (Beltjes Code de Proc. Civ. art. 559, n° 10 — Gent, 29 Maart 1878, Pas. 1879, III, 326);

Overwegende dat hieruit volgt dat de aanleggende partijen gerechtigd waren, in zake, te dagvaarden, ter woonst van reeds genoemden pleitbezorger, aangesteld door eerste verweerster daar naar luid van gemeld artikel 584 van het W. B. van rechtsvordering in burgerlijke zaken, de schuldenaar alle betekenningen zal mogen doen ter woonst door de uitvoerende partijen in casu de inbeslagneemster, gekozen;

Overwegende dat het eveneens ten onrechte is dat eerste verweerster de niet ontvankelijkheid van den voorgebrachten eisch, opwerpt, onder voorwendsel dat art. 635 bis, van het W. B. van rechtsvordering in burgerlijke zaken, zooals deze gewijzigd werd door art. 32 van het K. B. van 30 Maart 1936, alleen betrekking zou hebben op beslag arrest;

Dat inderdaad, als het juist is dat de bewoordingen, waarin deze wetsbepaling bevat is, eng schijnen opgevat en dat de machtiging aan den Voorzitter toegekend, de toelatingen tot inbeslagneming, welke hij verleend zou hebben, krachtens zijn willige rechtsmacht, op verzet van den schuldenaar in te trekken, oogenschijnlijk beperkt is tot het geval van een beslag arrest, dergelijke uitleg nochtans stellig indruischt tegen het doel door den wetgever beoogd, zooals deze in het voorafgaandelijk verslag aan den Koning, uiteengezet was om een einde te stellen aan de eenzijdige rechtspleging, waartoe tot alsdan bedoelde toelatingen aanleiding geven en de ernstige bezwaren, hieruit voortvloeiende, tegen te gaan;

Overwegende dat overigens, voornoemde opvatting als niet vereenigbaar voorkomt met het opschrift van den voornoemden bijgevoegden titel IX van het W. B. van Burgerlijke Rechtsvordering, welke uitdrukkelijk bepaalt, dat dezelfde in het algemeen handelt «Over de herroeping der bevelen, welkdanige inbeslagname veroorloovende»;

Overwegende anderzijds, dat om dezelfde redenen, het de draagkracht der hierboven gemelde wetsbepa-

ling miskennen zou zijn, het recht tot verzet, door dezelve ingesteld tegen de toelating tot inbeslagneming, verleend door den Voorzitter, te beperken, tot de gevallen waar aanzegging van het beslag gedaan wordt aan den schuldenaar, — zooals voorzien wordt wanneer het een beslag arrest geldt, en aldus van gezegd recht uit te sluiten, de andere rechtmatige belanghebbenden, niettegenstaande zij evenwel, onrechtmatig, benadeeld kunnen worden door voormelde toelating — aldus;

Overwegende dat voorzeker bij laatstgenoemde dient gerekend te worden, degenen die in het bezit zouden zijn van de inbeslaggenomen goederen, bijzonder, in geval zij, bij opeischend beslag, gelijk in het onderhavig geval, op gezegde goederen een eigendomsrecht inroepen.

Overwegende dat weliswaar, zooals hierboven aangestipt, eerste verweerster, in het reeds aangehaald verzoekschrift, dd. 8 September 1938, beweerde het bestaan van voornoemde bezitters, in casu, de aanleggende partijen, niet te kennen, aanvoerende, zooals hiervoren aangestipt, dat de in beslag genomen benzine, door onbekende derden, bij tweede verweerster aangeslagen was geweest;

Overwegende dat in de omstandigheden der zaak, eerste verweerster, noodzakelijkerwijze wetende, dat aanlegsters optraden als rechtstreeksche of onrechtstreeksche belanghebbenden van de Meksikaansche regeering, bovengemelde voorstelling van zaken, niet anders kan aanzien worden als een miskenning der werkelijkheid, ingegeven door het bewust of onbewust inzicht de beweegredenen, aangehaald ter verrechtvaardiging van gezegd verzoekschrift, te verstevigen;

Ten gronde :

Overwegende te dien opzichte — eerste verweerster, in het reeds gemeld verzoekschrift — zich in hoofddorde beroept op het eigendomsrecht dat haar zou toekomen, op de inbeslag genomen benzine — hoofdens het feit, dat deze verkregen was, bij de bewerking in hare instellingen ondergaan door de grondstoffen — welke zij opgedolven had, uit de uitgestrekte petroleumvelden — haar destijds vergund door de Meksikaansche regeering — aan den Oostkant van Meksiko en aldaar, door haar te Minatitlan opgeslagen waren geweest — waar zij tusschen 22 en 27 Juni 1938, voor een deel, ingescheept werden aan boord van het Zweedsche schip «W R. Lundgren»;

Overwegende dat uit de tegenstrijdige debatten blijkt in tegenstelling met hetgeen in gezegd verzoekschrift voorgewend wordt, dat het alzoo aangehaalde eigendomsrecht niet onbesproken is noch vreedzaam uitgeoefend door eerste verweerster — maar wel, ten tijde reeds van het verzoekschrift weskwestie, het voorwerp uitmaakte van een ernstig schijnende betwisting, tusschen eerste verweerster, Meksikaansche rechtsonderhoorige en de Meksikaansche regeering — of ten minste met de rechthebbende dezer laatste — waarbij aanlegsters dienen gerekend te worden;

Overwegende dat dit geschil voortspruit uit het feit, dat een dekreet van den President der Ver-

eenigde Staten van Meksiko, in dato van 18 Maart 1938, de bovengemelde vergunning tot uitbating der genoemde petroleumvelden, destijds toegestaan aan eerste verweerster introk, en terzelfder tijd — tegen belofte van vergoeding, de instellingen door eerste verweerster opgericht ter bewerking van de opgedolven grondstoffen — alsook de opgeslagen voorraden, onteigende;

Overwegende, dat sedert hoogervermelde datum — niettegenstaande weliswaar het verzet van eerste verweerster — de Meksikaansche regeering, met eigen kracht en voor eigen rekening de uitbating van de kwestieuze petroleumvelden ter hand nam en de voortbrengst ervan rechtmatig aan derden verhandelde — daar deze volgens de Meksikaansche wetgeving op de mijnen en natuurlijke voortbrengselen van den bodem, haar eigendom, was geworden;

Overwegende dat het anderzijds vaststaat dat eerst meer dan drie maanden, — nadat deze toestand ingetreden was en wel — zooals hooger aangestipt tusschen 22 en 27 Juni 1938 — aan boord van het voornoemd schip «W. R. Lundgren» de door eerste verweerster inbeslaggenomen benzine ingescheept werd — om naar Antwerpen vervoerd te worden;

Overwegende, dat onder deze voorwaarden en bij gemis aan doorslaand bewijs, het in den huidige staat der rechtspleging, niet met eenige zekerheid valt te bepalen of gezegde inbeslaggenomen benzine, ja dan neen, deel uitmaakte van de voorraden, dezer waar, welke door eerste verweerster, in eigen beheer te Minatitlan opgeslagen waren, voor de uitvaarding van bedoeld dekreet van den President der Vereenigde Staten van Meksiko;

Overwegende, dat dit des te meer het geval is, — dat door aanlegsters ingebracht wordt en niet ernstig betwist is — door de Meksikaansche regeering — reeds vóór 18 Maart 1938 — te Minatitlan, een zekere — hoeveelheid benzine bezat, voortkomende, hetzij uit de petroleumvelden door haar, zelfs alsdan uitgebaat — hetzij in uitvoering van gesloten overeenkomsten, door verwisseling met partikuliere uitbaters van dergelijke velden, namelijk eerste verweerster;

Overwegende dat diensvolgens het eigendomsrecht door eerste verweerster ingeroepen — als onzeker voorkomt of ten minste als onvoldoende vaststaande, om het toegestane beslag te verrechtvaardigen;

Overwegende ten andere, dat wat hier ook van zij, het aan geen twijfel onderhevig is, — dat de ontkenning van bedoeld eigendomsrecht, waarover eerste verweerster zich beklagt en haar er toe bracht het kwestieuze verzoekschrift aan te bieden, het rechtstreeksch gevolg is van maatregelen, destijds door den Meksikaanschen Staat, als soevereine macht, getroffen op eigen grondgebied, tegenover een zijner rechtsonderhoorigen, in casu, eerste verweerster, aangaande goederen, gewonnen uit den Meksikaanschen bodem en er zich bevindende;

Overwegende dat de rechtmatigheid van voornoemde maatregelen geenszins de Belgische openbare orde aanbelangen en dat de wettelijke betwis-

tingen waartoe zij in de aangehaalde omstandigheden aanleiding zouden geven, namelijk betrekkelijk de verhandelingen, waarvan de inbeslaggenomen benzine het voorwerp zou geweest zijn, alvorens hare aankomst ten have van Antwerpen, niet kunnen — volgens het volkenrecht, afhankelijk gesteld worden, van het gezag der Belgische rechtsmachten;

Overwegende dat uit deze beschouwingen eveneens volgt, dat in den huidige staat der zaak, eerste verweerster niet gerechtigd was, zich steunende op het door haar voorgewende eigendomsrecht — het opeischend beslag weskwestie aan te vragen, vooral, dat niettegenstaande den haar vergunden tijd, zij het nog niet gepast geoordeeld heeft, ten gronde, voor de bevoegde Belgische rechtsmacht, een geding, strekkende tot het bekrachtigen harer beweerde eigendomsrechten, aanhangig te maken.

Overwegende dat tweede verweerster verklaart zich te verlaten op onze wijsheid;

Om deze redenen:

Wij, O. Van Stratum, Voorzitter der Rechtbank van eersten aanleg, zitting houdende te Antwerpen, zetelende in Kortgeding, voorloopig uitspraak doende, alle rechten der partijen ten gronde voorbehouden;

Zeggen den eisch in den vorm regelmatig voorggelegd en ontvankelijk;

Zeggen, dat de toelating tot opeischend beslag, door bovengemeld bevel, in dato 9 September 1938, van den heer dd. Voorzitter dezes zetels, ingetrokken is en dat de eerste verweerster gehouden is, binnen de acht en veertig uren van dit bevel, het gelegd beslag te lichten, bij gebreke hieraan te voldoen, dit bevel als handlichting geldende;

Geven akte aan aanlegsters, dat zij zich alle rechten voorbehouden op schadevergoeding, ingevolge de schade welke de handelingen van eerste verweerster hen gebeurlijk zou berokkend hebben;

Geven akte aan tweede verweerster, dat zij zich gedraagt naar de wijsheid van de rechtbank;

Geven akte aan aanlegster dat zij het geding schat op meer dan vijf honderd duizend frank om te voldoen aan de wetten op de bevoegdheid en den aanleg;

Voor zooveel als noodig, zeggen dat, gezien de reeds gemelde intrekking van de bekomen toelating tot beslag, tweede verweerster de 1721 ton benzine en m. s. «W. R. Lundgren» bij haar opgeslagen, aan aanlegster zal mogen laten volgen;

Stellen voor het overige tweede verweerster buiten zaak zonder kosten;

Voegen de kosten saam en veroordeelen eerste verweerster tot de betaling derzelve.

241

BURGERLIJKE RECHTBANK TE DENDERMONDE

25 Maart 1939.

Voorzitter: M. J. van Ginderachter.

Rechters: MM. Matthijs en D. Verougstraete.

Pl.: Mrs F. Delhaise en Willem Melis.

NOTARIS. — BEROEPSFOUT. — VERANTWOORDELIJKHEID.

De notarissen zijn niet verplicht de uiterlijke formaliteiten te vervullen volgende op de acten van hun ambt : zoo b.v. het aanvragen der vermindering van registratie- en mutatierechten waarop een kooper mogelijk recht kan hebben.

De notarissen mogen in het algemeen een bepaling tot voorkoming van verantwoordelijkheid bedingen.

De niet-bezoldigde lasthebber staat enkel in voor de «culpa in concreto».

Van Wabeke t/ de Kesel.

Gezien de stukken, namelijk het vonnis van den eersten Rechter dd. 31 Aug. 1938, in regelmatige uitgifte voorgebracht, waartegen van Wabeke tijdig en regelmatig in beroep is gekomen;

De Rechtbank ontvangt het beroep en er over beslissende :

Overwegende dat beroeper een perceel land aankocht in publieke verkoop gehouden voor Notaris de Kesel, op 29 Juni 1937; dat art. 12 van het proces-verbaal van toewijzing luidt als volgt : « de kooper die meent recht te hebben op vermindering van registratierechten zal daartoe alle noodige stukken moeten voorbrengen en de bewijzen afleveren ten zijnen koste en laste »;

Overwegende, dat het vaststaat, dat de notaris zich gewend heeft tot den Ontvanger der Registratie om inlichtingen te bekomen; — dat men uit de verstrekte inlichtingen moest afleiden dat van Wabeke zich niet in de voorwaarden bevond om vermindering van rechten te bekomen; — dat die inlichtingen naderhand onjuist werden bevonden en dat beroeper in werkelijkheid van een vermindering van rechten, groot 1.123,82 fr., had kunnen genieten;

Overwegende, dat de vraag ingeleid voor den eersten Rechter strekt tot betaling van dit bedrag en dat de vraag gesteund is op de « fout », zonder verderen uitleg, van geïntimeerde;

Overwegende, dat de rechtsleer algemeen aanneemt dat de notarissen door hunne bediening niet verplicht zijn de uiterlijke formaliteiten te vervullen volgende op de acten van hun ambt. (Laurent T. 20 n° 512. — Maton Dict. T. IV, blz. 703-728; — Rutgeers et Amiaud T. III, n° 1348, 7476, 7478. — Martou T. III n° 1142), dat zij namelijk niet verplicht zijn de vermindering van registratie- en mutatierechten aan te vragen waarop een kooper mogelijk recht kan hebben;

Overwegende, dat zulks a fortiori waar is wanneer, zooals ter zake, een uitdrukkelijk beding van het proces-verbaal van toewijzing bepaalt, dat belanghebbenden, die meenen recht te hebben op vermindering van rechten zelf te dien einde het noodige zullen moeten doen; — dat in 't algemeen een bepaling tot voorkoming van verantwoordelijkheid door de notarissen mag bedongen worden (Baudry et Wahl n° 636); dat die regel onbetwistbaar is, wanneer het beding betrekking heeft op bijkomende formaliteiten volgende op acten van hun beroep;

Overwegende, dat van Wabeke aanvoert, dat de notaris na den verkoop stilzwijgend de lastgeving

heeft aanvaard de vermindering der rechten aan te vragen;

Overwegende eerst en vooral, dat het aan eischer toekomt de uitgestrektheid dier stilzwijgende lastgeving te bewijzen; — dat uit de bestanddeelen der zaak alleen blijkt, dat de notaris op zich nam, — dat zonder verder meer — inlichtingen in te winnen bij den ontvanger en deze inlichtingen aan den belanghebbende mede te deelen;

Overwegende, dat de notaris daarvoor geen eereloon heeft bedongen noch ontvangen; — dat derhalve de ingeroepen lastgeving om niet was; dat volgens de meening heerschend in Frankrijk de niet-bezoldigde lasthebber alleen instaat voor de « culpa in abstracto » (Daloz. Suppl. V° Mandat N° 78. Baudry et Wahl n° 593. Pand. Franç. V° Mandat n° 656. Aubry et Rau T. IV, blz. 412. Gilouard n° 103 etc.) en volgens de rechtsleer heerschend in België, uitsluitend voor de « culpa in concreto » (Laurent T. 27, n° 475 Pand. Belges V°, Mandat n° 1666, etc.), maar dat algemeen aangenomen wordt, dat de kosteloosheid der lastgeving met minder gestrengheid het foutieve karakter van een feit, aan den lasthebber aangewreven, moet doen beoordeelen; — dat het aldus voldoende is wanneer deze laatste te goeder trouw en zoo voordeelig mogelijk voor den lastgever heeft gehandeld, om van alle verantwoordelijkheid ontslagen te zijn;

Overwegende, dat de geïntimeerde, de quaestieuse inlichtingen van den Ontvanger verkregen hebbende, gerechtigd was om te gelooven dat die inlichtingen juist waren; dat het te goeder trouw mededeelen van die inlichtingen aan den belanghebbende, — die ze moet nagaan, — geen enkele fout uitmaakt in hoofde van den kosteloozen lasthebber;

Om deze redenen :

De Rechtbank, verklaart het beroep ongegrond, verworpt het, dienvolgens bekrachtigt het vonnis a quo en veroordeelt beroeper tot de kosten.

242

BURGERLIJKE RECHTBANK TE GENT

4e Kamer. — 14 Juli 1938.

Alleen zetelend rechter : Mr Dubois.

O. M. : Mr De Clippele.

Pleiters : Mrs Zenner en Rommel.

HUWELIJKSRECHT. — ART. 214b. — FRONTSTREEPRENTE.

Art. 214b is toepasselijk op alle periodieke inkomsten en schuldvorderingen, ook op de frontstreeprente wier onaantastbaarheid en onafstaanbaarheid ter zake niet van toepassing is gezien het geen beslag maar een opdracht geldt.

Vernimmer t/ Ghys.

Overwegende dat het beroep regelmatig werd ingesteld en de zaak vatbaar is voor beroep;

Overwegende dat beroeper beweert dat zijn gelde-

lijke toestand hem niet toelaat het pensioen te betalen zooals het vastgesteld werd door het vonnis van 29 April 1933;

Overwegende dat de rechtbank onbevoegd is om de beschikkingen van dit vonnis te veranderen;

Dat daartoe een afzonderlijk geding tot vermindering van pensioen dient ingesteld te worden;

Dat hier enkel dient onderzocht of de toegestane delegatie geldig is;

Overwegende dat beroeper houdt staan dat de frontstreeprente waarop zijne vrouw hare opdracht wil uitvoeren, noch de inkomst noch de schuld-vordering is, voorzien bij de wet van 20 Juli 1932;

Overwegende dat art. 214j toepasselijk is op alle periodieke inkomsten en schuldvorderingen en dus afwijkt van het Fransch stelsel dat slechts alleenlijk de opbrengst van den arbeid voorziet (De Page I, n° 706ter, n° 2);

Oeverwegende dat hier geen spraak kan zijn van actie ad futurum, daar de frontstreep aan appellant werd toegekend op 1 December 1937 en het inleidend rekwest dagteekent van 5 Maart 1938;

Overwegende dat appellant nog houdt staan dat de frontstreeprente onaantastbaar en onafstaanbaar is;

Overwegende dat hier geene kwestie is van beslag maar enkel van opdracht om toe te laten aan geïntimeerde in de plaats van haren zorgeloozen echtgenoot, te doen, hetgeen zou gebeuren moest hij zijne plichten kwijten tegenover zijn huisgezin; (1)

Om deze redenen :

Ontvangt het beroep doch verklaart het niet gegrond ;

Bekrachtigt het vonnis a quo in al zijne beschikkingen en veroordeelt appellant in de kosten van het beroep.

NOTA. — Zie : Vonnis 3e Kanton, Brussel, 8 Juli 1933, J. J. P., 1933, blz. 368; Vonnis Luik, 14 Maart 1933, Jur. Liège, 120; Répertoire pratique V° Mariage n° 133; Studie Van Lennep, Rechtsk. Weekblad, 3 April 1938 (n° 29), kol. 1186-87.

(1) Ann. parlem. Senaat, 31 Maart 1937, blz. 466; Doc. parl. Kamer, 1928-29, n° 109.

243

CORRECTIONEELE RECHTBANK TE TURNHOUT

10 December 1938.

Voorzitter : M. Van den Hove d'Ertsenryck.

Op. Min. : M. Van Aert.

Pleiter : Mr. Verachtert.

THUISARBEID. — LOONREGELING. — COLLECTIEF AKKOORD. — UITZONDERLIJK KARAKTER. — DIAMANTNIJVERHEID. — AKKOORD VAN 30 SEPTEMBER 1937. — NIETIGHEID.

De wet van 10 Februari 1934 houdende regeling van het thuiswerk laat toe dat door een collectief akkoord betreffende het vaststellen en het betalen van een loon verplichtingen zoowel op Burgerlijk als Strafrechterlijk gebied kunnen opgelegd worden aan de leden van een nijverheidstak die het akkoord niet hebben bijgetreden, beginsel dat strijdig is met de gewone regelen van het Burgerlijk recht aangevuld door de wet van 10 Maart 1900 op het arbeidscontract. De rechtbanken dienen derhalve te onderzoeken of

al de pleegvormen door voormelde wet voorgeschreven vervuld werden.

Het collectief akkoord op 30 September 1937 gesloten tusschen 3 groepeerings van de diamantnijverheid waardoor de minimaloonen werden vastgesteld die bekend gemaakt werden in het Staatsblad van 19 Mei 1938 is ongeldig omdat de 4e groepeerings die het akkoord niet bijgetreden heeft diende opgeroepen te worden voor het Nationaal Comité voor den huisarbeid na het vooronderzoek deze bijeenroeping bevolen zijnde ingevolge art. 17 der wet van 10 Februari 1934.

O. M. t/ Vervoort.

Aangezien het bewezen is dat betichte de minimaloonen, zooals deze bekend gemaakt zijn in het Staatsblad van 19 Mei 1938, aan een werkman niet betaald heeft;

Aangezien de betichte, bij monde van zijn raadsman aanvoert, dat de pleegvormen van de wet van 10 Februari 1934, houdende regeling van het thuiswerk, niet werden gevolgd en derhalve de minimaloonen door het collectief akkoord vastgesteld, voor hem niet verplichtend zijn;

Aangezien, het vaststellen en het betalen van een loon beheerscht zijnde door de gewone regelen van het Burgerlijk recht, aangevuld door de wet van 10 Maart 1900 op het Arbeidscontract, een collectief akkoord slechts verplichtingen op burgerlijk en strafrechtelijk gebied kan medebrengen, indien er eene wet bestaat die deze zou opleggen aan de minderheid die een collectief akkoord niet heeft bijgetreden (Zie : Henri Velge. *Eléments de Droit Industriel Belge*. T. I, blz. 138);

Dat te dien einde, de wet van Februari 1934 tot stand kwam voor wat de thuiswerkers betreft;

Dat de Rechtbanken derhalve dienen te onderzoeken of al de pleegvormen die deze wet voorschrijft en die vooral zijn ingericht om de rechten van de minderheid te vrijwaren, nageleefd werden,

Aangezien deze voorschriften als volgt dienen samengevat te worden :

Tijdens de eerste phase van zijn tusschenkomst, doet het Comité voor den Huisarbeid al het mogelijke om een minnelijk akkoord tot stand te brengen. Het Comité mag een vooronderzoek bevelen, en bezit daartoe de noodige middelen van navorsching (art. 16 der wet). Daarna roept het Comité en hoort zelf de vertegenwoordigers van de betrokken groepeerings en desgevallend de werkgevers en werknemers die geen deel maken van een groepeerings (art. 17);

Indien, naar aanleiding van deze bemiddeling, een akkoord gesloten wordt tusschen de meerderheid van de betrokken werklieden en werkgevers, wordt het akkoord door beide partijen ondertekend en daarna bekrachtigd en goedgekeurd door het Comité (art. 19) ;

Daarna begint de tweede phase, en dit slechts in geval er geen meerderheid is kunnen tot stand komen. Het Comité bepaalt alsdan zelf de minimaloonen die door Koninklijk Besluit dienen gekrachtigd te worden;

Aangezien de pleegvormen voorzien in artikel 17,

— bijeenroeping der partijen na het vooronderzoek — verplichtend zijn voor het Comité. Dat dit onder meer blijkt uit artikel 18, waarbij aan het Comité bevolen wordt het mogelijke te doen om partijen te verzoenen, verzoening die slechts mogelijk is indien de partijen samen verschijnen voor het Comité. Dat de Memorie van Toelichting met nadruk deze poging tot verzoening aan het Comité oplegt (Zie : Pasinomie, blz. 59);

Aangezien het vaststaat dat in de diamantnijverheid de volgende groepeerings bestaan : Het Syndicaat der Belgische Diamantnijverheid (S. B. D.); het Christelijk Belgisch Verbond der Diamantbewerkers (C. B. D.); de Algemeene Diamantbewerksbond van België (A. D. B.) en de Vereeniging van Belgische Diamantnijveraars en Handelaars (V. B. D.);

Aangezien het blijkt uit de inlichtingen verstrekt door het Ministerie van Arbeid en Sociale Voorzorg en andere elementen der zaak : 1°) dat er een vooronderzoek heeft plaats gehad aangaande de klacht, gedaan aan het Nationaal Comité voor den Huisarbeid, omtrent de loontarieven toegepast voor sommige huisarbeiders van de diamantnijverheid in de Kempen; 2°) dat de afgevaardigden van de Vereeniging van Belgische Diamantnijveraars en Handelaars ontboden werden op dit onderzoek; 3°) dat daarna, wanneer de toegepaste tarieven dienden vastgesteld te worden in een collectief akkoord, dezelfde vereeniging niet meer oproepen werd noch gehoord door het Nationaal Comité.

Aangezien het blijkt uit het Koninklijk Besluit van 4 November 1937 : 1°) dat op 30 September 1937 een collectief akkoord ondertekend werd tussen drie van de hoogergenoemde groepeerings, namelijk S.B.D., C.B.D. en A.D.B., - dus de Vereeniging der Belgische Diamantnijveraars en Handelaars uitgezonderd; 2°) dat die drie groepeerings de meerderheid van de betrokken werkliden en werkgevers vertegenwoordigden; in feite waren deze drie groepeerings reeds vóór het begin van het onderzoek, ingesteld door het Nationaal Comité, akkoord aangaande de toepassing van de minima loonen, zooals deze werden goedgekeurd door hetzelfde Comité;

Aangezien uit wat voorgaat dient afgeleid te worden dat het Nationaal Comité, bevindende dat van de vier gemelde groepeerings, er drie — welke in hunne meening de meerderheid vormden — akkoord waren omtrent de toepassing van een minimumtarief voor de loonen van de thuiswerkers in de diamantnijverheid, het niet meer noodig geacht heeft de afgevaardigden der vierde groepeerings, V.B.D., ingevolge artikel 17, op te roepen, nadat de gegrondheid van de klacht onderzocht was geworden in het vooronderzoek; dat de vertegenwoordigers van de V.B.D. de gelegenheid niet gehad hebben de bezwaren te doen gelden die deze Vereeniging thans inroept tegen dit akkoord, namelijk : de onmogelijkheid waarin hare leden zich bevinden om de vastgestelde loonen te betalen, en de ongeldigheid van het akkoord, omdat het niet gesloten werd door de meerderheid van de werkgevers en de werknemers;

Dat alleen het door de wet aangestelde Comité de gegrondheid van deze punten dient te onderzoeken en de Rechtbanken onbevoegd zijn om daarvan kennis te nemen.

Aangezien het derhalve vaststaat dat het collectief akkoord van 30 September 1937 ongeldig is daar de pleegvormen voorzien door artikels 17 en 18 van de wet van 10 Februari 1934 niet werden nageleefd; dat het Koninklijk Besluit van 4 November 1937 slechts de goedkeuring bevat van de bekrachtiging gegeven door het Nationaal Comité aan het collectief akkoord gesloten ingevolge artikel 19.

Aangezien ter zake de betichting gesteund is op het eerste geval van de Strafbepaling voorzien in artikel 32 van de wet van 10 Februari 1934, namelijk van een lager loon te hebben betaald dan de minima, bepaald bij regelmatig vastgesteld akkoord.

Aangezien het blijkt dat er geen regelmatig vastgesteld akkoord werd gesloten; dat de feiten derhalve ten laste van betichte niet bewezen zijn;

Om deze beweegredenen, vonnissende op tegenpraak :

De Rechtbank ontslaat den betichte van de actie tegen hem ingelegd, zonder kosten.

244

WERKRECHTERSRAAD TE ANTWERPEN (Bediendenkamer)

4 April 1939.

Rechtskundig Bijzitter : Mr. Herman Jacob.
Pleiters : Mrs Wildiers en Brusseeleers.

I. BEDIENDENCONTRACT. — WET VAN 1922. — VERJARING. — GEEN PRESUMPTIE VAN BETALING DOCH UITDOOING VAN RECHT.

II. BEDIENDENCONTRACT. — BUITEN WET VAN 1922. — VERJARING : 5 JAAR.

I. Volgens artikel 28 van de wet van 7 Oogst 1922 zijn alle vorderingen spruitende uit het dienstcontract verjaard zoodra één jaar verstreken is na het einde van het contract. Deze verjaring is niet gesteund op een vermoeden van betaling; zij dooft het recht uit. Zulks is ook het geval voor de vorderingen strekkende tot betaling van loonen; de bediende mag dus den eed van betaling niet opleggen.

II. De loonen van de bedienden die niet onderworpen zijn aan de wet van 1922 verjaren na een verloop van vijf jaar na het eischbaar worden der loonen.

Hopp Bernard t/ N. V. Kockx & Co.

1. In feite :

Aangezien aanlegger nadat hij doorgezonden werd dagvaardde in betaling van een vergoeding gelijk aan 6 maanden loon; Aangezien hij deze vergoeding bekwam;

Aangezien, na het eindarrest dat hem definitief deze vergoeding toekende, aanlegger door exploit van 20 Januari 1939, na in verzoeningroeping op 11 Oktober 1938, verweerster een tweede maal deed dagvaarden, ditmaal in betaling van 35.802 frank

wegens onbetaalde overuren, die hij zou gepresteerd hebben van 1918 tot 1936 ;

Aangezien aanlegger erkent steeds gedurende die 17 jaar de hem uitbetaalde loonen te hebben ontvangen zonder eenig voorbehoud ;

2. Verjaring :

Aangezien den eisch op 11 Oktober 1938, datum der oproeping in verzoening, verjaard was op grond van artikel 28 van de wet van 7 Augustus 1922 ;

Aangezien aanlegger pleit dat de verjaring voorzien door dit artikel 28 van de wet van 7 Augustus 1922 enkel gesteund is op een vermoeden van betaling en hij dus wenscht een eed op te dragen ;

Aangezien hij pleit dat artikel 28 van de wet van 7 Augustus 1922 een wijziging en aanpassing zou zijn geweest op de bediendencontracten ;

Aangezien artikel 28 enkel den termijn van verjaring van 6 maanden op 1 jaar zou hebben gebracht zonder de essentie en de modaliteiten der verjaring te veranderen, zoodat de essentie en de modaliteiten van de verjaring van artikel 2271 B. W. dezelfde zouden zijn ;

Aangezien reeds onmiddellijk in het oog springt dat essentiele modaliteiten geheel verschillend zijn vermits in het systeem van artikel 2271 B. W. de verjaring begint te loopen van het oogenblik waarop de loonschuld eischbaar wordt (Aubry et Rau, t. 8, p. 774, tekst en nota 81, Baudry, Lacantinerie et Tissier, n° 752) terwijl in het systeem van art. 28 der wet van 1922 de verjaring slechts aanvang neemt na het einde van het dienstverband ;

Aangezien beide verjaringen dus essentieel verschillend zijn en de regels van toepassing op artikel 2271 niet kunnen overgedragen worden op artikel 28 ;

Aangezien het trouwens onjuist is te beweren dat vóór 1922 artikel 2271 van toepassing was op het bediendencontract ;

Aangezien het bedienden-contract niet valt onder de termen van artikel 2271, dat gewag maakt van « les ouvriers et gens de travail » (Huc, t. 14, n° 464 ; Laurent, t. 32, n° 509 ; Baudry Lacantinerie et Tissier, n° 716 ; Beroep Parijs, 6 Juli 1887, D. P. 88, II, 124 ; Beroep Besançon, 17 Nov. 1874, D. P. 77, II, 98 ; Beroep Luik, 13 Aug. 1935, Pas. 1935, II, 311) ;

Aangezien vóór 1922 de verjaring van de loonen van bedienden geregeld werd door artikel 2277 B.W. betreffende de verjaringen na 5 jaar en dat volgens de rechtspraak op dit oogenblik de dienstcontracten, die niet aan de wet van 7 Augustus 1922 onderworpen zijn, vallen onder toepassing van dit artikel 2277 B. W. (Pand, Belges v° Prescriptions de courte durée, n° 312 ; Leger et Crockaert, p. 910 ; Planol et Ripert, t. 11, n. 639, 6° ; Haelen, Dienstcontract 2e uitg., p. 198 ; Laurent, t. 32, n° 456, Velge, Droit industriel, t. 1, n° 268 ; Thoumsin-Saintenoy, Contrat d'Emploi, 4e uitg. n° 259 en 263 ; Beroep Gent, 27 December 1850, Pas. 1851, 2, 34 ; Grenoble 29 Nov. 1861, D. 62.5.202 ; Parijs, 6 Juli 1887, D. 88.2.124 ; Handelsrb. Gent, 17 April 1926, Jur. comm. fl. 1926, 74 ; Handelsrb. Antwerpen, 2 Nov. 1933, P. A. 1934, 103 ; Luik, 13 Augustus 1935, Pas. 1935, II, 3) ;

Aangezien de mogelijkheid van het opdragen van een eed om zekere korte verjaringen te niet te doen voorzien is bij artikel 2275 ;

Aangezien de bepalingen van artikel 2275 B.W. enkel toepasselijk zijn op de korte verjaringen voorzien door artikels 2271, 2272 en 2273 B. W. en niet op artikel 2277 B. W. (Planol et Ripert, t. 11, n° 698 ; Pothier, Obligations, n° 727 en Constitution de Rentes, n° 133 ; Baudry-Lacantinerie t. 25, n° 768 ; Laurent, T. 32, n° 432 ; Fr. Verbreking, 5 Augustus 1878 ; D. 79.1.71 ; id., 11 December 1883 ; D. 85.1.30 ; Lyon, 7 Februari 1911, J. J. P. 1911, 563) ;

Aangezien de wetgever van 1922 door artikel 28 dus niet een korte verjaring onderworpen aan artikel 2275 wijzigde ;

Aangezien de verjaring van artikel 28 voor de looneischen der bedienden in de plaats trad van artikel 2277 ;

Aangezien de verjaring van artikel 28 echter naar modaliteiten en toepassingsfeer een heel andere is dan de verjaring van artikel 2272, ook al is de ratio legis in essentie overeenstemmend ;

Aangezien de verjaring van artikel 28 geldt voor alle vorderingen spruitende uit het dienstcontract, zoowel strafrechtelijke als burgerrechtelijke ;

Aangezien ze op grond van deze dualiteit moet beschouwd worden als zijnde van publieke orde ;

Aangezien de verjaring éézelfde is voor alle eischen spruitende uit een dienstcontract zoodat de modaliteiten onmogelijk verscheiden kunnen zijn naargelang den eisch wel of niet tot doel heeft het bekomen van loon ;

Aangezien den eisch dus verjaard is ;

Om deze redenen :

De Werkrechtersraad, alle andere en tegenstrijdige besluiten verwerpende verklaart den eisch verjaard ; verwijst aanlegger tot de kosten van het geding.

BIBLIOGRAPHIE

F. VAN GOETHEM. — Artikel 16 van het Volkenbondsverdrag en de jongste Belgische verklaring (1936-1938).

Prof. Van Goethem liet in een der jongste nummers van de « Annalen voor rechtsgeleerdheid en staatswetenschappen » een voortreffelijke uiteenzetting verschijnen betreffende de Belgische internationale politiek en het Volkenbondsverdrag. Er is thans van deze studie een afzonderlijke afdruk gepubliceerd.

Het zou ten zeerste wenschelijk zijn dat deze brochure op breede schaal zou kunnen worden verspreid want men zal niet gemakkelijk een meer objectieve en een meer duidelijke uiteenzetting vinden van dit belangrijk vraagstuk.

De auteur bespreekt uitvoerig de meeningen die in België betreffende de interpretatie van art. 16 van het Volkenbondsverdrag zijn aan den dag gekomen en behandelt naar aanleiding hiervan de bekende rede van den heer Devèze over het nieuwe internationale statuut van België alsook de brochure van Prof. Henri Rolin, die zooveel ophef heeft gemaakt en die in zoo sterke mate van de algemeene opinie in België afwijkt.

Daarna behandelt schrijver de debatten welke te Genève plaats hadden omtrent de interpretatie van art.

16 waarvan het besluit was dat de gewijzigde omstandigheden het tot een onmogelijkheid hebben gemaakt in feite te handelen overeenkomstig de letter van het pact.

In de brochure vindt men dan verder de besluiten welke de Belgische regering trok uit het debat te Genève waardoor het facultatief karakter van het gansche art. 16 uitdrukkelijk werd erkend.

Een heele reeks treffende feiten uit de internationale gebeurtenissen der laatste jaren wordt voorgebracht om deze houding toe te lichten.

Schrijver besluit zijn brochure met te wijzen op de verhouding tusschen de koninklijke rede van October 1936 betreffende de nieuwe koerswending van België's buitenlandsch beleid en de recente interpretatie van art. 16. Beide worden algemeen door de publieke opinie beschouwd als « een verovering, die aan België niet meer zal ontnomen worden ».

Piero CALAMANDREI. — Eloge des juges écrit par un avocat. — Charles Dessart, Brussel.

Wij raden ten zeerste aan elken advokaat de lectuur van dit werk aan.

De bedoeling van schrijver is niet enkel geweest den lof te spreken van den magistraat, doch vooral een psychologische studie te leveren van de rechtswereld in zijn geheel. Hij is daarin op merkwaardige wijze gelukt en dit buitengewoon geestrijk boek bevat een schat van fijne en subtiele observaties betreffende de activiteit zoowel van den rechter als van den advokaat.

Het is voor elkeen, die dagelijks gemengd is met het rechtsleven, een werkelijk feest dit werk te genieten waarin zoowel de magistraat als de advokaat beschouwd worden in de hooge waardigheid van het beroep dat ze uitoefenen, doch waarbij tevens op elke bladzijde diepe en treffende aanhalingen het zuiver menselijke bij deze juristen op treffende wijze in het licht stellen.

Een zoo fijn en merkwaardig boek moest noodzakelijkerwijze in een degelijken vorm worden uitgegeven. De uitgever Dessart, te Brussel, heeft hiervoor op uitstekende wijze gezorgd.

De Heer Stokhouder Paul Tschoffen, schreef een voorrede waarin hij zijn groote waardeering uit voor het werk van Mr. Calamandrei.

INGEZONDEN BIJDAGEN

PANDBESLAG

BEVOEGDE DEURWAARDER

Sedert een paar weken zijn voor het Vrederecht van Mol en het Vrederecht van Herentals, twee zaken aanhangig gemaakt in zake pandbeslag.

In de eene rechtspleging werd voorafgaand bevel betekend door een confrater buiten het kanton, waar de geldigverklaring diende behandeld; in de andere werd het pandbeslag gelegd op bevelschrift verleend door den vrederechter op rekwest, door een confrater buiten het kanton van dezen vrederechter.

Eigenaardig is wel dat beide confraters de dagvaarding tot geldigverklaring hebben toevertrouwd aan den deurwaarder gehecht aan het vrederecht dat over de geldigheid van het pandbeslag moet beslissen.

Onze beide confraters weten dus heel goed welke de draagwijdte is van artikel 4 van het K. B. van den 30 Maart 1936, dat de bevoegdheid regelt van de kantondeurwaarders. (Zie: R. W. n° 36, 23 Mei 1937, kol. 1514 en aangehaalde bronnen.)

De Vrederechter van het kanton Mol en de Vrederechter van het kanton Herentals hebben beiden bezwaar tegen de rechtspleging, voor wat den vorm van de inleiding betreft.

Dit bezwaar kan samengevat worden in de vraag: Mag in zake pandbeslag elk arrondissementsdeurwaar-

der een pandbeslag leggen om het even in welk kanton? en als hij het niet mag, is er dan verschil, wanneer de proceduur begonnen wordt met een bevel, voorafgaandelijk aan het beslag betekend aan den huurder-schuldenaar, en het beslag volgt op dat bevel? wanneer het pandbeslag gelegd wordt op de machtinging verleend door den vrederechter op verzoekschrift?

Artikel 37 van het K. B. n° 300 van den 30 Maart 1936 heeft het vroegere artikel 819 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging opgeheven en vervangen door een nieuwe bepaling:

« De eigenaars en voornaamste huurders van huizen » of landelijke eigendommen, hetzij daarvan een huur- » overeenkomst is opgemaakt of niet, kunnen, een dag » na gedaan bevel, en zonder verlof van den rechter, » voor verschenen huren en pachten, pandbeslag doen » leggen op de goederen en vruchten, welke zich in » bedoelde huizen of landelijke eigendommen en op de » velden bevinden.

» Zij kunnen zelfs terstond beslag doen leggen, krach- » tens het verlof dat zij van den vrederechter hebben verkregen. »

In de eerste paragraaf van dit artikel wordt melding gemaakt van een rechter « ... en zonder verlof van den rechter », terwijl in de tweede paragraaf duidelijker verwezen wordt naar den bevoegden magistraat « ... verlof dat zij van den vrederechter hebben verkregen. »

Sedert het toepassen van het K. B. hierboven, is in zake huren en pachten, uitsluitende bevoegdheid toegekend aan den kantonrechter en dit lezen we zonder dubbelzinnigheid in het « Verslag aan den Koning », blz. 47, « artikel 819 werd in overeenstemming gebracht met art. 3/1° der wet van den 25 Maart 1876, door aan den vrederechter uitsluitende bevoegdheid te geven om tot beslagleggingen verlof te verlenen, welke ook het bedrag zij van den eisch. »

Over twee punten kan dus in zake pandbeslag geen twijfel zijn: a) dagvaarding tot geldigverklaring van het beslag moet voor den vrederechter gebracht worden, of het beslag is voorafgegaan van een bevel bij afzonderlijk exploit en de beslaglegging op dat bevel steunt, of de beslaglegging gedaan werd op de machtinging na verzoekschrift verkregen; b) het verlof na pandbeslag moet gegeven worden door den kantonrechter.

En nu mogen we de gestelde vraag hernemen: is elk deurwaarder bevoegd om pandbeslag te leggen buiten zijn kanton, als dit pandbeslag steunt op een machtinging door den kantonrechter geteekend op rekwest?

Akten die van uit het vrederecht uitgaan moeten tot hetzelfde rechtsgebied terugkomen.

In het « Bulletin de la Fédération des Huissiers de Belgique », 1 Dec. 1937, blz. 20, werd het advies meegedeeld genomen door de Federatie met betrek tot de interpretatie van art. 4 van het K. B. van den 30 Maart 1936: alle exploten voor het kantongerecht blijven voor den kantondeurwaarder.

De machtinging die de kantonrechter teekent om beslag te leggen voor huren of pachten is van zijn bevoegdheid, gaat van hem uit, is de eerste akte van de proceduur, inzet en basis van heel de vervolging der zaak.

De bettekening aan den schuldenaar en het pandbeslag dat daarop steunt, moet gedaan worden door den kantondeurwaarder en dit volgt klaar uit den tekst van artikel 4 van het Wetboek van Burgerlijke Rechtspleging; de rechtsleer en de rechtspraak na de wet van 9 Augustus 1887 zijn het eens over de toepassing en gelijk we reeds vroeger doen uitkomen hebben (R. W., n° 36, 23 Mei 1937, kol. 1514) is het K. B. van den

30 Maart 1936 de bekrachtiging en de herhaling der wet van 1887. Zelfs voor het in voege treden der wet van den 9 Augustus 1887 werden de misbruiken streng beoordeeld door de rechtbanken en werd eenvoudig weg, zonder meer, elk pandbeslag, gelegd in overtreding met de geldende wetteksten, door een onbevoegden deurwaarder, als niet-bestaande verklaard. (Zie: Pasicrisie 1881, III, page 70, Vonnis Luik, 13 Aug. 1880; Pasicrisie 1879, III, page 261; Vonnis Luik, 31 Maart 1879; Cloes et Bonjean neemt drie vonnissen op: Vrederecht Glabbeek, 18 Juli 1889, Deel 39, blz. 678; Vrederecht Antwerpen, 12 April 1871, Deel 20, blz. 152; Vrederecht Luik, 31 Maart 1879, Deel 28, blz. 1.)

Samengevat dus en uit kracht van hetgene voorgaat, besluiten we dat een pandbeslag gelegd door een deurwaarder, die geen bevoegdheid heeft in het kanton, waar dit pandbeslag werd gedaan, op machtiging van den vrederechter verleend na ingediend rekwest, onwettig, ongeldig en zelfs als niet-bestaande dient te worden aangezien. Op zulk pandbeslag kan geen geldigverklaring volgen.

Een andere behandeling verdient de vraag: is een pandbeslag geldig, wanneer gelegd na voorafgaandelijk bevel en deze beide exploten betekenend door een anderen dan den kantondeurwaarder? anders gevraagd: mag elk deurwaarder bij de arrondissementsrechtbank een bevel beteekenen voorafgaandelijk aan een pandbeslag en dan op dat bevel het beslag leggen, om daarna de geldigverklaring te doen beteekenen door zijn ambtgenoot van het betreffende kanton?

Het Vrederecht van Westerloo heeft den 4 Maart 1936 de thesis aangenomen dat hier bevestigend kan geantwoord worden.

Bij afwijking van hetgene is gezegd wanneer het pandbeslag volgt op een machtiging na rekwest, wordt het voorafgaande bevel van artikel 819 W. B. R. aangezien als een exploit dat mag beteekend worden door ieder arrondissementsdeurwaarder en het beslag dat steunt op zulk bevel logisch door dienzelfden deurwaarder mag gedaan worden, al moet de vrederechter van het kanton zijn oordeel geven voor wat de geldigheid der proceduur betreft.

En om die zienswijze te verrechtvaardigen zouden we kunnen aanhalen dat het bevel van artikel 819 niet alleen staat: regelmatig wordt door elk deurwaarder *opzeg* beteekend van huishuur of van pacht en we kennen geen enkele uitspraak die ooit getwijfeld heeft aan de geldigheid van deze proceduur, alhoewel, precies lijk in pandbeslag, de kantonrechter zulken *opzeg* dient geldig te verklaren. Een *opzeg* is een beteekening, een opschrijving maar ook een bevel en het gezond verstand ziet geen verschil in beide exploten. Naast de akten van *opzeg*, hebben we nog de protesten van aangenomen wissels onder de fr. 1.000 (Bevoegdheid vrederechters. Art. 1 K. B. 13 Jan. 1935, art. 12/1° wet van 1876.) Elk arrondissementsdeurwaarder mag een protest beteekenen en de dagvaarding voor het vrederecht moet toch ook weer gedaan worden door den kantondeurwaarder. Hier ook weer hebben we dezelfde toepassing van de gewone beginselen.

En we mogen nog verder gaan: er bestaat geen absoluut verband tusschen bevel, proces-verbaal van pandbeslag, dagvaarding tot geldigverklaring. Ieder van deze drie exploten kan op zich zelf bestaan en ieder kan zijn eigen uitwerking hebben.

Tegen deze thesis staat, wel is waar, het vonnis van den vrederechter van Luik, 31 Maart 1879, opgenomen door Pasicrisie 1879, III, page 261. Dit vonnis nochtans verliest het meest essentieele in deze rechtspleging uit het oog, waar het doet gelden, dat «er geen pand-

beslag kan bestaan zonder een dagvaarding tot geldigverklaring, dat de eene en de andere dezelfde vervolging uitmaken en alzoo een geheel dat in onze bevoegdheid valt.» Een pandbeslag, gelijk we aangetoond hebben, kan heel zeker bestaan zonder dat een eisch tot geldigverklaring volgt en als zoodanig kan zulk pandbeslag bindend zijn voor den pachter-schuldenaar en ook voor den beslaglegger. Juister zou de rechter zich uitgedrukt hebben dat een pandbeslag niet kan worden uitgevoerd zonder een dagvaarding tot geldigverklaring. Maar precies daarin ligt het verschil: geldige akte enerzijds, uitvoering anderzijds.

Steunende op hetgene is uiteengezet, mogen we besluiten dat elk arrondissementsdeurwaarder geldig een bevel mag beteekenen voorafgaandelijk aan het pandbeslag en even geldig op dat bevel van zijn ambt, het pandbeslag leggen, waarna de dagvaarding tot geldigverklaring toevertrouwd wordt aan den bevoegden kantondeurwaarder.

L. V. H.

IN MEMORIAM

Op Zondag 2 April overleed te St Niklaas in den gezegenden ouderdom van 82 jaar de heer EMERI DE CLEENE, eerevoorzitter van de Rechtbank van Koophandel, aldaar.

De heer de Cleene, die gedurende vele jaren Burge-meester was der gemeente Nieuwkerken en lid van den Provincialen Raad van Oost-Vlaanderen, werd in 1903 tot plaatsvervangend Rechter van de Rechtbank van Koophandel verkozen. Reeds het daaropvolgende jaar werd hij tot Rechter verkozen en gedurende de oorlogsjaren nam hij het Voorzitterschap waar van de Rechtbank.

In het jaar 1933 werd de heer de Cleene door de inmiddels vernieuwde Rechtbank tot Voorzitter verkozen en werd het hem gegeven met veel tact, maar tevens met beslistheid de integrale vernederlandsching van onze Rechtbank door te voeren.

Door al die met hem omgang hadden werd de heer de Cleene geëerd en geacht als een echte «vader». Zoo was hij voor de andere rechters, zoo voor de advocaten. Steeds innemend, vriendelijk en gedienschtig: een voorbeeldig magistraat. Als rechter: nauwgezet, gewetensvol en medelijdend met de ongelukkigen die de slagen van het noodlot niet te boven kwamen.

Dinsdag j.l. werd voor de zitting van de Rechtbank van Koophandel een plechtige rouwhulde gebracht aan de nagedachtenis van haren Eerc-voorzitter. De heer U. Verschuren, Voorzitter van de Rechtbank, sprak in de aanwezigheid van de voltallige Rechtbank en al de advocaten der stad een treffende rede uit, waarin het leven van den verdienstelijken man werd geschetst. Deze rede werd namens de Balie beantwoord door Mr H. de Persseroey, oud-stafhouder, die de gevoelens van de advocaten vertolkte en eveneens hulde bracht aan de nagedachtenis van hem die in den waren zin van het woord was een «vir bonus et peritus».

Aan de Rechtbank van Koophandel te St Niklaas en aan de achtbare familie de Cleene, meer in het bijzonder aan zijn drie zonen, Notaris J. de Cleene, Mr. G. de Cleene en Prof. dr. N. de Cleene, betuigen wij ons oprecht rouwbeklag.

W. M.